

Invenția se referă la agricultură și poate fi aplicată la selecția tomatelor.

Este cunoscută metoda de obținere a formelor și soiurilor care îmbină proprietăți valoroase de la genotipuri diferite și include încrucișarea genitorilor, obținerea populațiilor hibride și selectarea formelor valoroase [1].

Printre dezavantajele acestei metode se numără procentul mic de recombinanți ce îmbină masa mare a fructului cu precocitatea, ceea ce complică procesul de selecție și duce la mărirea cheltuielilor financiare și a volumului de lucru.

Problema pe care o rezolvă invenția constă în mărirea numărului de forme recombinante după masa fructului și precocitate.

Problema se soluționează prin aceea că procedeul, conform invenției, include încrucișarea genitorilor cu diferențe specifice după masa fructului și precocitate, obținerea hibridilor F_1 , infectarea hibridilor F_1 în faza de 4...6 frunze cu virusul mozaicului tutunului și virusul X al cartofului, separarea semințelor din fructele plantelor infectate, obținerea populațiilor segregante F_3 - F_4 și selectarea formelor recombinante ce îmbină caracterele menționate.

Noutatea procedeuului constă în aceea că în calitate de sursă de semințe pentru generațiile hibride F_2 - F_4 servesc plantele infectate cu virusul mozaicului tutunului și virusul X al cartofului.

Rezultatul invenției propuse constă în sporirea numărului de forme recombinante ce îmbină caracterele: masa mare a fructului și precocitatea.

Exemplu de realizare a invenției

Se încrucișează soiurile Nota (precoce cu masa fructului mare) cu Krasnoirschi rannii (foarte precoce cu masa fructului medie) și Novicioc (foarte tardiv cu masa fructului mare) cu Colocolcic (foarte precoce cu masa fructului mică). Pentru obținerea formelor recombinante după masa mare a fructului și precocitate conform procedeuului propus și conform celei mai apropiate soluții s-au folosit câte 10 plante de ambele genotipuri.

Potrivit invenției propuse, hibridii F_1 se infectează cu virusul mozaicului tutunului și virusul X al cartofului (Tobacco Mosaic Virus și Potato Virus X) în faza de 4...6 frunze. Din fructele formate pe primul ciorchine se extrag semințele, care se tratează termic la 70°C timp de 72 ore pentru inactivarea virionilor. În anii următori din semințele respective se obțin populații hibride descendente. Începând cu generația F_3 se selectează formele recombinante după caracterele menționate.

Pentru obținerea formelor recombinante după aceleași caractere, conform celei mai apropiate soluții, semințele extrase din fructele primului ciorchine de la 10 plante sănătoase F_1 au fost folosite conform aceleiași scheme.

În 2001...2002 pentru toate variantele în generațiile F_3 - F_4 s-a stabilit numărul de zile de la încolțirea semințelor până la coacerea fructelor și cota recombinanților ce îmbină masa mare a fructului cu precocitatea.

În generațiile F_3 , obținute de la hibridii infectați, s-a atestat un număr mai mare de descendenți care îmbinau caracterele precoce cu masa mare a fructului. Numărul formelor menționate comparativ cu cea mai apropiată soluție s-a mărit de 2,22...8,42 ori (tabelul 1). În generația F_4 au fost selectate forme precoce cu masa fructului mare care lipseau în cazul celei mai apropiate soluții (tabelul 2), care în F_5 depășeau formele parentale atât după masa fructului cât și după precocitate.

Aspectele prezentate demonstrează în mod convingător că în generațiile provenite de la hibridii intraspecifici de tomate infectați cu virusul mozaicului tutunului și virusul X al cartofului crește numărul de recombinanți ce îmbină precocitatea cu masa mare a fructului, ceea ce permite de a obține forme valoroase după aceste caractere pentru procesul de ameliorare.

Tabelul 1. Cota formelor precoce cu fructe mari în generația F_3 , %

Genotip	Variantă	Forme	
		Precoce	Precoce + fruct mare
Nota x Krasnoirschi rannii	Cea mai apropiată soluție	36,4	2,3
	Procedeul propus	87,8	14,8
Novicioc x Colocolcic	Cea mai apropiată soluție	24,0	1,3
	Procedeul propus	48,1	11,1

Tabelul 2. Forme selectate în generația F_4 a hibridului Nota x Krasnoirschi rannii (ce îmbină precocitatea cu masa mare a fructului)

Zile de la încolțire până la coacere	Variantă			
	Cea mai apropiată soluție		Procedeul propus	
	Masa unui fruct, g	Nr. de fructe/plantă	Masa unui fruct, g	Nr. de fructe/plantă
91	-	-	150	20
92	-	-	150	17
94	-	-	100	47
96	-	-	200	15
	-	-	100	12
98	-	-	120	25
99	160	18	180	12
100	100	23	-	-
	140	11	-	-
102	-	-	200	15
	-	-	180	18
103	-	-	160	20